

pyhä neitsytmarttyyri Agatha

5.2.

Pyhä neitsytmarttyyri Agatha

Pyhä Agatha on 200-luvulla Sisilian Cataniassa elänyt nuori kristitty neito. Hänet pidätettiin keisari Diocletianuksen vainoissa, ja paikallinen korkea-arvoinen virkamies tarjosi hänelle avioliittoa, mistä pyhä Agatha kieltäytyi. Tämän seurauksena hänet alistettiin kidutuksille, joiden seurauksena hän menetti henkensä.

Pyhän marttyyri Agathan muistoa muistoa juhlitaan Kristuksen temppeliintuomisen jälkijuhlana.

Pyhä marttyyri Agatha - Suomen ortodoksinen kirkko

Agatha Palermolainen – Ortodoksi.net

Kuva: Pixabay/ dodo71

Pyhä neitsytmarttyyri Agatha on sekä katolisessa että ortodoksisessa perinteessä yksi kunnioitetuimpia varhaisen kirkon pyhiä. Hänen muistopäiväänsä juhlitaan näyttävästi mm. Maltalla.

Baskimaalla pyhän Agathan aattoiltana lapset ovat kierrelleet kylillä ovelta ovelle ja laulaneet paikallista kansanlaulua pyhästä Agathasta. Laulussa ylistetään pyhää Agathaa ja siunataan talonväkeä. Laulun sijaan talonväki on voinut toivoa, että lapset rukoilevat talon edesmenneiden puolesta. Lopuksi lapsille on annettu pieni palkka.

Perinteinen baskimaalainen kansanlaulu pyhän Agathan aattona

Cataniassa, Sisiliassa vietetään 3.–5.2. pyhän Agathan festivaalia. Juhlayönä (4.–5.2.) pyhän Agathan reliikkejä kannetaan tuntikausia saatossa kaupungin halki.

Kuva: Pixabay/ dodo71

Pyhä Agatha kuvataan usein pitelemässä vadilla omia rintojaan, sillä hagiografian mukaan p. Agathaa kidutettiin mm. silpomalla hänen rintansa. Pyhää Agathaa kunnioitetaan erityisesti rintasyöpäpotilaiden ja seksuaalisen väkivallan uhrien suojelijana.

Leikin Frixoksen kanssa: Seksuaalikasvatusopas varhaiskasvatus- ja alakouluikäisille (ONL ry)

Toimintaohje seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ja hyväksikäytön estämiseksi Suomen ortodoksisessa kirkossa

Neitsyydestä ja marttyyriudesta

Ensisilmäyksellä voisi kuvitella, että neitsytmarttyyrien kunnioitus nousee patriarkaalisesta kulttuurista, missä naisen pyhyys johdetaan hänen seksuaalisesta koskemattomuudestaan. Todellisuudessa neitsytmarttyyrit ovat feministisiä sankareita. He nimenomaan nousivat naisen esineellistävää kulttuuria vastaan kieltäytyessään pakkoavioliitoista. Heidän kärsimänsä väkivalta oli hyvin sukupuolittunutta, eikä ole epäilystäkään, etteikö monet heistä olisi, osana kidutuksia, myös raiskattu. Osa pakotettiin prostituutioon, kuten myös pyhä Agatha. Tämä ei vaikuta millään tavalla heidän pyhyyteensä, sillä heidän todistuksensa teki heistä marttyyreja, ei heidän immenkalvonsa.

Lukemattomat ihmiset tänäkin päivänä kärsivät ihmiskaupan uhreina. Osa heistä tunnustaa uskoa Kristukseen, osa ei. Jokaisella on kuitenkin sama luovuttamaton arvo Jumalan kuvana. Pyhän Agathan päivänä ihmiskaupan uhreja voi auttaa esimerkiksi tukemalla Filantropian työtä kriisialueilla.

Sydän – Filantropia ry

Kuva: Pixabay/ sammisreachers

Ihmiskauppa - Ihmiskauppa

Pyhän Agathan päivän herkkuja

Pyhän Agathan rinnat / Neitseen Rinnat

Minne di Sant´Agata / Cassatella di Sant´Agata / Minni di Virgini

Tissiohjeet

Sisiliassa nautitaan pyhän Agathan muistoksi ricottatäytteisiä leivoksia, joiden päällä on kirsikka. Leivokset kuvaavat pyhä Agathan silvottuja rintoja. Valkoinen väri kuvaa sielun puhtautta ja punainen marttyyrin verta.

Pyhän Agathan oliivit

Olivette di Sant´Agata

Pyhän Agathan oliivit ovat oliivin muotoisia, vihreitä makeisia. Niitäkin nautitaan Sisiliassa pyhän Agathan festivaalin aikana.

Pyhän Agathan leipä

Pagnotte di Sant´Agata

Keski-Italiassa leivotaan ja siunataan pyhän Agathan kunniaksi kierrepullia, jotka muotoillaan muistuttamaan rintoja.

Pyhän Agathan pullat muistuttavat luciapullia. Ne muotoillaan kierteiksi ja päälle laitetaan ”nänni”. Myös pyhä Lucia on sisilialainen pyhä. Näiden kahden neitsytmarttyyrin hagiografiat ovat toisiinsa linkittyneet ja usein heidät kuvataankin yhdessä: pyhä Lucia pitelee tarjottimella silmmiään, pyhä Agatha rintojaan. (Ks. 13.12.)

Liettuassa siunataan Agathan päivänä Agathan leipä, vettä ja suolaa. Leipää ja suolaa asetetaan ja ripotellaan pyhien kuvien ja patsaiden eteen, uunin luo, sänkyjen alle ja muualle taloon tuomaan siunausta ja varjelemaan tulelta. Pyhän Agathan leivän paloja saatetaan säästää ja käyttää suojelevina ja siunaavina sakramentaaleina.

Katolisessa perinteessä siunattua suolaa käytetään pyhitetyn veden tavoin paikkojen, ihmisten ja ruuan siunaamisessa. Myös leipää on aina käytetty siunauksen välittäjänä. Leipä ja suola ovat ikivanhoja liiton, vieraanvaraisuuden, yhteyden ja siunauksen symboleja. (Ks. 16.8.)

Vihkosen laati Maura Ihatsu. Kreditoimattomat kuvat Maura Ihatsu. Kannen kuva: Wikimedia Commons/ Davide Mauro